

REGIONÁLNÍ POLITIKA V KONTEXTU VEŘEJNÉ SPRÁVY A JEJÍ KONKURENCESCHOPNOST

Ekonomika odvětví veřejného sektoru

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ▶ Část hospodářské politiky, která se týká vybraných ekonomických i mimoekonomických aktivit směřovaných přímo do regionu.
 - ▶ Doposud neexistuje žádná její ucelená a jednotná definice.
 - ▶ *Regionální politika je zde chápána jako politika uplatňující se na národní úrovni, kterou realizuje stát při prosazování svých zájmů a záměrů v prostorové struktuře národní ekonomiky prostřednictvím svých institucí a nástrojů.*
 - ▶ V případě České republiky je nadnárodní regionální politika uskutečňována Evropskou unií, která prosazuje své principy a zájmy v politice hospodářské a sociální soudržnosti.
-

- I. Existence meziregionálních rozdílů a regionálních problémů,
 - II. politická vůle meziregionální rozdíly a problémy řešit,
 - III. ekonomické možnosti země řešení problémů a disparit financovat.
-

DŮVODY REALIZACE REGIONÁLNÍ POLITIKY

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ▶ Existence nežádoucích regionálních rozdílů, které mají vliv na ekonomické bohatství regionů. Ekonomická úroveň významným způsobem určuje sociální podmínky a kvalitu života v regionech a má tak také politický rozsah.
 - ▶ Důvody existence regionální politiky tak můžeme členit na **ekonomické, sociální, ekologické a politické**.
 - ▶ Ekonomické faktory jsou považovány za nejvýznamnější.
 - ▶ Regionální politika představuje vztah mezi veřejnými institucemi a soukromými subjekty.
 - ▶ Realizace regionální politiky obvykle vychází z vnímání regionálních problémů, pro které pak regionální politika hledá řešení.
-

TYPY REGIONÁLNÍ POLITIKY

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

► Existují dva typy regionální politiky, které rozlišujeme:

1. **tradiční regionální politika** (všeobecně uplatňovaná přibližně do poloviny 70. let 20. století),

- vyznačuje se meziregionální přerozdělováním, orientací na kapitál a suroviny a je charakteristická centralizací organizačních forem,

2. **současná (moderní) regionální politika** (od poloviny 70. let 20. století),

- je typická svým liberalistickým přístupem, vnitřním řešením regionálních problémů, aktivizací regionálních samospráv a podporou vzniku euroregionů a meziregionálních uskupení

Někdy se také označují termíny exogenní a endogenní regionální politika.

CÍLE REGIONÁLNÍ POLITIKY

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Hlavní cíle regionální politiky jsou:

1. snižování regionálních rozdílů,
2. podpora ekonomického růstu,
3. zlepšování životních podmínek obyvatel.

- ▶ **Dílčími cíli** regionální politiky, které podporují cíle hlavní i samotný význam regionální politiky jsou například:
 - ▶ podpora podnikatelských aktivit v regionu,
 - ▶ podpora optimálního rozmístění firem v regionu,
 - ▶ zlepšení spojení regionu s ostatními oblastmi,
 - ▶ zlepšením technické infrastruktury,
 - ▶ hledání procesů posílení rovnoměrného rozdělení příjmů napříč regiony,
 - ▶ povzbuzení bytové výstavby atd.
-

- ▶ Základní dokument regionální politiky České republiky zpracovaný Ministerstvem pro místní rozvoj.
 - ▶ Pravidelná inovace dokumentu ve zhruba sedmiletém cyklu (nyní se jedná o roky 2021-2027).
 - ▶ Hlavním smyslem SRR je identifikovat, ve kterých tematických oblastech je potřebný či žádoucí územně specifický přístup a definovat, jaké (odlišné) intervence by měly být realizovány v odlišných územních kontextech tak, aby byla podporována konkurenceschopnost, snižovány regionální disparity a nalézána řešení podporující udržitelný rozvoj území.
-

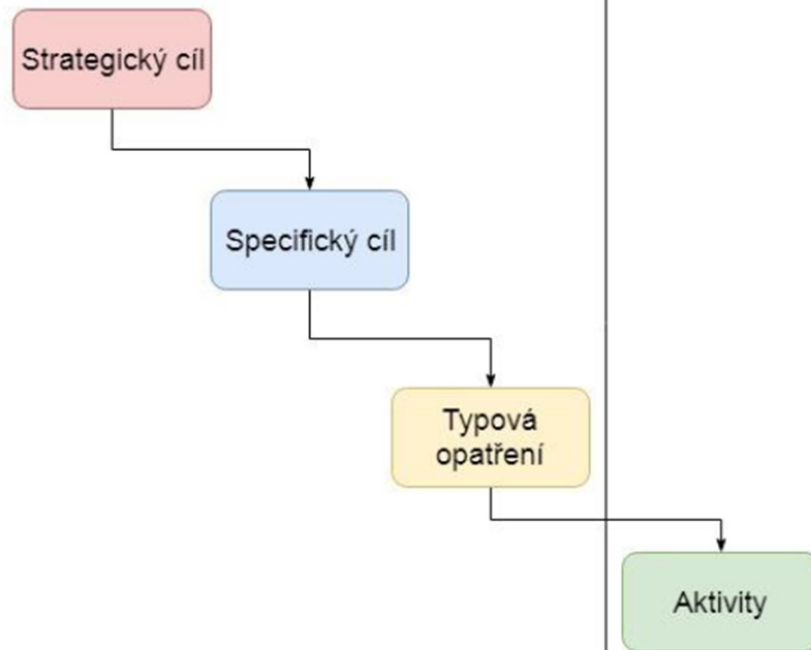
Logika členění návrhové části SRR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Strategie regionálního rozvoje ČR

Akční plány SRR

- ▶ Je implementačním dokumentem Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ a Koncepce rozvoje venkova.
 - ▶ **Hlavní funkcí Akčního plánu** je podrobněji nastavit způsob naplňování strategických cílů, specifických cílů a typových opatření SRR 2021+ a Koncepce rozvoje venkova do podoby aktivit, čímž stanoví jasný způsob naplnění, zdůvodňuje potřebnost, určí hlavní odpovědnosti za aktivitu (nositele, realizátory), odhadne jejich finanční náročnost a měřitelnost.
 - ▶ Implementace a monitoring Akčního plánu je v gesci MMR, zejména odboru regionální politiky. Projednání dokumentu probíhá na bázi partnerského přístupu.
-

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

REGIONÁLNÍ KONKURENCESCHOPNOST

REGIONÁLNÍ KONKURENCESCHOPNOST

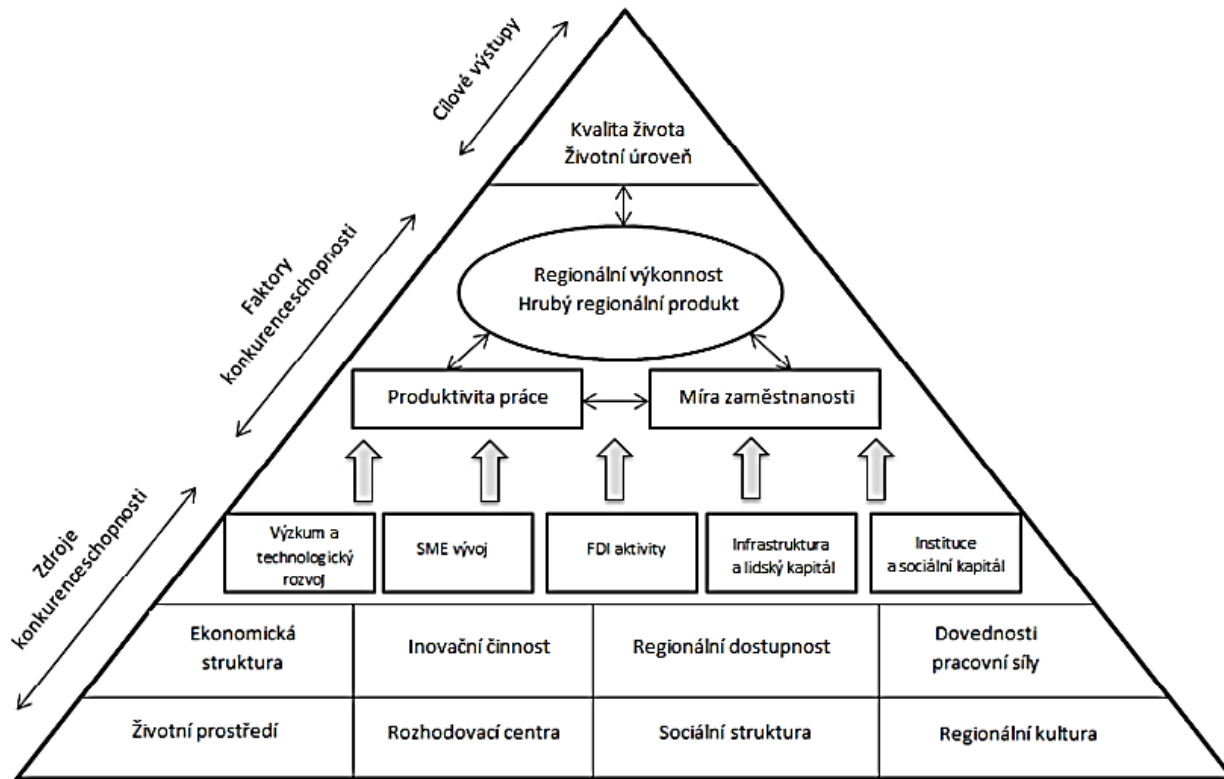
SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ▶ Pojem konkurenceschopnost se dá chápat na různých úrovních:
 1. na úrovni mikroekonomické (firemní),
 2. na úrovni makroekonomické (ekonomiky jako celku).
 - ▶ Přesné definování pojmu regionální konkurenceschopnost zatím není stanoveno.
 - ▶ Evropská komise (2004) definuje regionální konkurenceschopnost jako: *„schopnost regionů čelících mezinárodní konkurenci vytvářet relativně vysoké úrovně příjmů a zaměstnanosti“*.
 - ▶ Konkurenceschopnost je v současné době jednou z nejsledovanějších charakteristik národních ekonomik a stále více se objevuje při hodnocení jejich prosperity, blahobytu či dosažené životní úrovně.
 - ▶ Konkurenceschopnost státu patří k hlavním prioritám hospodářských politik zemí.
-

PYRAMIDOVÝ MODEL REGIONÁLNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Zdroj: Gardiner, Martin a Tyler (2004, s. 7)

VYMEZENÍ REGIONÁLNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ▶ Konkurenceschopností regionů rozumíme uplatnění vlastních výrobních disponibilních faktorů při zvyšování ekonomického růstu regionu s ohledem na množství těchto disponibilních faktorů uvnitř daného regionu i s využitím vnějších disponibilních faktorů, přičemž tyto použitelné faktory nejsou ovlivňovány pouze působením standardních tržních mechanismů, ale i realizovanou regionální a strukturální hospodářskou politikou (Nevima, 2009).
 - ▶ Každý region má své *konkurenční charakteristiky*, které označujeme jako *prvky*.
 - ▶ Tyto prvky jsou buď *zdrojem anebo bariérou* konkurenceschopnosti.
 - ▶ *Jádrem prvku* může být *vnitřní anebo vnější konkurenční výhoda*.
-

- Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 ve zprávě o Moravskoslezském kraji uvádí:

Nejrychlejší posun v měřítku regionální konkurenceschopnosti mezi roky 2010 až 2016 ve srovnání s ostatními českými regiony

Moravskoslezsko jako jediný region soudržnosti v České republice zaznamenal mezi lety 2010 a 2016 výraznější posun v měření indexu regionální konkurenceschopnosti. V evropském srovnání patří Moravskoslezsko z hlediska regionální konkurenceschopnosti k průměrným regionům. Ve srovnání s ostatními regiony soudržnosti v ČR je na srovnatelné úrovni. Index vychází příznivěji pro Střední Čechy a Prahu.

- ▶ Evropský fond pro regionální rozvoj
 - ▶ Evropský sociální fond
 - ▶ Fond soudržnosti
 - ▶ Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
 - ▶ Evropský námořní a rybářský fond
-

Jaké oblasti jsou například financovány z fondů EU?

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ▶ Rozvoj dopravy a dopravní infrastruktury
 - ▶ Ochrana životního prostředí
 - ▶ Rozvoj měst a obcí, přeshraniční spolupráce
 - ▶ Rozvoj cestovního ruchu
 - ▶ Rozvoj lidských zdrojů
 - ▶ Zlepšování kvality služeb poskytovaných veřejnou správou a samosprávou
 - ▶ Podpora podnikání, vědy a výzkumu
 - ▶ Program rozvoje venkova
-

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ▶ Jeden z operačních programů, přes které se v ČR rozdělují peníze poskytnuté z evropských fondů, konkrétně z **Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR)**.
- ▶ IROP spravuje Ministerstvo pro místní rozvoj.
- ▶ **Integrovaný** znamená, že IROP propojuje (integruje) rozvojové priority obcí, měst, regionů i celostátní úrovně. **Regionální** znamená, že program je určen pro zlepšování a zvyšování kvality života obyvatel našich regionů.

CÍLE IROP:

- ▶ zajistit vyvážený rozvoj území,
- ▶ zlepšit veřejné služby a veřejnou správu pro zvýšení konkurenceschopnosti,
- ▶ zajistit udržitelný rozvoj v obcích, městech a regionech.

- ▶ Operační programy se realizují v určitých časových obdobích.
 - ▶ Předěšlé období bylo stanoveno mezi roky 2014-2020 a projekty mohou dobíhat až do roku 2023.
 - ▶ IROP má na předchozí období z evropských fondů vyčleněnu částku **5,4 miliard EUR**. V přepočtu se jedná o přibližně **133 miliard korun**. Částka se průběžně upravuje podle vývoje měnového kurzu.
 - ▶ V letech 2021-2027 bude IROP pokračovat. Témata a výše finanční podpory se postupně dojednávají na národní úrovni a s Evropskou komisí.
-

Jaké příležitosti přinesou pro rozvoj regionů v letech 2021-2027?

- ▶ V novém dotačním období 2021-2027 si Česko dosáhne rekordní částky převyšující bilion korun.
 - ▶ Stát by měl být díky této investici **chytřejší a zelenější**, alespoň tak znějí dvě z pěti hlavních evropských priorit, ke kterým má dotační politika Evropské unie v následujících letech směřovat.
 - ▶ **ZELENÉ AMBICE BUDOU HRÁT PRIM** (EU i další nadnárodní organizace volají po zelené transformaci).
 - ▶ **MIMOŘÁDNÉ PENÍZE PRO ZDRAVOTNICTVÍ** (REACT-EU = reakce na pandemii covidu-19).
 - ▶ **MĚKKÉ PROJEKTY NEPŘIJDOU ZKRÁTKA** (příkladem je Slezská diakonie, která využila evropské fondy jak na investice, tak i na podporu vzdělávání a posilování lidských kapacit. Diakonie díky fondům postavila vzdělávací centrum v Českém Těšíně, které poskytuje zázemí pro osoby s handicapem. Nového komunitního centra by se pak měla dočkat i Karviná.)
-

DOPORUČENÍ PRO ZVÝŠENÍ REGIONÁLNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI V OBLASTI VEŘEJNÉ SPRÁVY

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ▶ Růst kvality poskytovaných veřejných služeb,
 - ▶ orientace na občana jako na klienta,
 - ▶ efektivně měřitelný výkon veřejné správy,
 - ▶ zvyšování hospodárnosti a účinnosti VS,
 - ▶ kreativita v nových produktech a službách,
 - ▶ zlepšení technologie a procesů (digitalizace VS),
 - ▶ rozvoj regionálního školství omezením jeho administrativní náročnosti,
 - ▶ rozvoj chytrého zdravotnictví,
 - ▶ optimalizace občanské vybavenosti, atd.
-

Přehled možností podpory z fondů EU, které budou k dispozici v období 2021-2027

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

126,2
mld.
Kč

OP Doprava

Priority:

- rozvoj dopravní infrastruktury
- zvýšení, využití a dostupnost alternativních paliv v dopravě
- zajištění udržitelného rozvoje

124,9
mld.
Kč

Integrovaný regionální operační program

Priority:

- rozvoj území
- zkvalitnění infrastruktury
- zlepšení veřejných služeb a správy
- zajištění udržitelného rozvoje

81,5
mld.
Kč

OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost

Priority:

- výzkum, vývoj a inovace
- malé a střední podniky
- energeticko-klimatická politika
- digitalizace ekonomiky

38
mld.
Kč

OP Zaměstnanost+

Priority:

- podpora zaměstnanosti
- podpora rovných příležitostí
- sociální bydlení a služby
- efektivní veřejná správa

5,7
mld.
Kč

OP Technická pomoc

Priority:

- řízení a koordinace Dohody o partnerství
- podpora administrativní kapacity

0,78
mld.
Kč

OP Rybářství

Priority:

- ochrana a obnova vodní biodiverzity
- rozvoj akvakultury
- propagace rybářství

66,3
mld.
Kč

OP Jan Amos Komenský

Priority:

- rovnost a dostupnost vzdělání
- rozvoj kapacit pro vzdělávání
- zlepšení přípravy a rozvoj pedagogických pracovníků
- výzkum, vývoj a vzdělávání

62,1
mld.
Kč

OP Životní prostředí

Priority:

- ochrana a péče o přírodu a krajinu
- zlepšení kvality ovzduší a vody
- řešení sucha
- sanace míst s ekologickou zátěží
- obnovitelné zdroje energie

42,7
mld.
Kč

OP Spravedlivá transformace

Priority:

- zajištění dostatku pracovních míst pro pracovníky z uhlénoho průmyslu
- zlepšení životních podmínek

Východiska a priority politiky soudržnosti pro období 2021–2030

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

VIZE

ČR je soudržnou společností 21. století, tedy s ekonomikou konkurenceschopnou jak v evropském, tak globálním kontextu, která zajišťuje vysokou kvalitu života obyvatel, minimalizuje ekonomické a sociální nerovnosti, respektuje přírodní a územní limity a úspěšně se adaptuje na globální změny.

GLOBÁLNÍ CÍL

Udržitelný rozvoj ČR a jejich regionů skrze adaptaci společnosti na klíčové evropské a světové změny, opírající se o inovace, výzkum, vývoj a digitalizaci jako hlavní předpoklady rozvoje a vedoucí k minimalizaci strukturálních, sociálních a environmentálních nerovností.

CÍLE POLITIKY

Naplnění Pařížské dohody a investice do transformace energetiky, obnovitelných zdrojů a boj proti změně klimatu.

**Zelenější, bezuhlíková
Evropa**

Inovace, digitalizace, ekonomická transformace i podpora malých a středních podniků.

**Inteligentnější
Evropa**

Realizace evropského pilíře sociálních práv a podpora kvalitní zaměstnanosti, vzdělávání, dovedností, sociálního začleňování a rovného přístupu ke zdravotní péči.

**Sociálněji
Evropa**

Efektivní mobilita díky strategickým dopravním a digitálním sítím.

**Propojenější
Evropa**

Podpora místně vedených strategií rozvoje a udržitelného rozvoje měst v celé EU.

**Evropa bližší
občanům**

Priority politiky soudržnosti 2021-2027

Pět cílů hlavní investiční politiky EU

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Cíl politiky 1
Inteligentnější Evropa
▶ Inteligentnější Česko

- podpora inovací
- rozvoj digitalizace
- ekonomická transformace
- podpora malých a středních podniků

3,3 mld.
EUR

Cíl politiky 2
Zelenější, bezuhlíková Evropa
▶ Zelenější, bezuhlíkové Česko

- oběhové hospodářství
- čistá městská mobilita
- úspory energie a obnovitelné zdroje
- opatření v souvislosti se změnou klimatu

5,9 mld.
EUR

Cíl politiky 5
Evropa bližší občanům
▶ Česko bližší občanům

- podpora místně vedených strategií rozvoje
- udržitelný rozvoj měst v EU
(rovněž financováno i z CP1-4)

0,4 mld.
EUR
jen CP5

21 mld.
EUR*

pro politiku
soudržnosti

Cíl politiky 3
Propojenější Evropa
▶ Propojenější Česko

- efektivní mobilita
- rozšíření strategických
dopravních a digitálních sítí

4,6 mld.
EUR

Cíl politiky 4
Sociálněji Evropa
▶ Sociálněji Česko

- vyšší kompetence
- odbornější dovednosti
- rozvoj vzdělávání
- podpora sociálního začleňování
- rovný přístup ke zdravotní péči

4,7 mld.
EUR

*Návrhy reflektují aktuální stav vyjednávání evropské legislativy (prosinec 2020) a budou zpřesněny po schválení Evropským parlamentem. V cílech a alokacích není zahrnut Fond pro spravedlivou transformaci a OP Technická pomoc.

Rozdělení evropských fondů mezi jednotlivé členské země

Návrh 2021-2027 ve stálých cenách 2018 (v mld. eur)

Rozdíl mezi obdobími
2014-2020 a 2021-2027
ve stálých cenách 2018
(v %)

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Belgie	2,44	0,0
Bulharsko	8,93	8,5
Česko	17,85	-23,9
Dánsko	0,57	0,0
Německo	15,69	-20,7
Estonsko	2,91	-23,6
Irsko	1,09	-15,5
Řecko	19,24	7,8
Španělsko	34,00	4,9
Francie	16,02	-5,3
Chorvatsko	8,77	-5,4
Itálie	38,56	6,3
Kypr	0,88	2,3
Lotyšsko	4,26	-12,3
Litva	5,64	-24,2
Lucembursko	0,06	0,0
Maďarsko	17,93	-24,1
Malta	0,60	-25,1
Nizozemsko	1,44	0,0
Rakousko	1,28	0,0
Polsko	64,40	-23,2
Portugalsko	21,17	-7,0
Rumunsko	27,20	7,9
Slovinsko	3,07	-8,9
Slovensko	11,78	-21,9
Finsko	1,60	6,6
Švédsko	2,14	0,0

Přehled možností podpory z fondů EU, které budou k dispozici v období 2021-2027

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

DĚKUJI ZA POZORNOST 😊
